

OSCAR WILDE, «La decadència de la mentida», dins *L'ànima de l'home*. Columna, 2001. (traducció de Joan Solé)

CYRIL: (*entrant de la terrassa per la finestra oberta*) Estimats Vivian, no t'enclaustris tot el dia a la biblioteca. Fa una tarda esplèndida de debò. L'aire és exquisit. Hi ha suspesa una boirina sobre els boscos que és com el borrim morat que envolta la pruna. Anem a jeure a la gespa i a fumar cigarrets i fruitar la natura.

VIVIAN: Fruitar la natura! M'alegro de poder dir que he perdut del tot aquesta facultat. Ens diuen que l'art ens fa estimar la natura més que no l'estimàvem abans, que ens revela els seus secrets, i que després d'un estudi atent de Corot i Constable hi veiem coses que havien quedat fora de la nostra observació. L'experiència em diu que, com més estudiem l'art, menys cas fem de la natura. El que de veritat ens revela l'art és la falta de pla de la natura, les seves singulars barroeries, l'extraordinària monotonia, la condició absolutament inacabada. La naturalesa té bones intencions, és clar, però, com va dir Aristòtil molt temps enrere, no les pot portar a la pràctica. En mirar un paisatge no puc sinó veure-hi tots els defectes. Però per a nosaltres

és una sort que la natura sigui tan imperfecta, perquè d'altra manera no existiria l'art. L'art és la nostra protesta resolta, l'intent valerós d'ensenyar a la natura el lloc que li correspon. Quant a la varietat infinita de la natura, és un pur mite. No es troba a la natura mateixa. Rau a la imaginació, o a la fantasia, o a la ceguesa cultivada de l'home que la contempla.

[...]

CYRIL: ¿T'oposes a la modernitat de la forma, doncs?

VIVIAN: Sí. És un preu enorme per un resultat molt magre. La pura modernitat de la forma és sempre una mica vulgaritzadora. No pot evitar-ho. El públic s'imagina que, estant interessat en l'entorn immediat, l'art també hauria d'interessar-s'hi i prendre'l com a tema. Però el sol fet que el públic s'interessi per aquestes coses les torna inadequades com a matèria artística. L'únic bell, com va dir algú, és el que no ens incumbeix. Tot el que ens resulta útil o necessari o ens afecta d'alguna manera, sigui amb plaer o amb dolor, o suscita amb força la nostra adhesió o forma una part fonamental del medi en què vivim queda fora de la legítima esfera de l'art. Hauríem de ser si fa no fa

indiferents al tema de l'art. Com a mínim, hauríem d'estar-nos de tenir preferències, prejudicis, tendències partidistes de qualsevol mena. És precisament perquè Hècuba no té res a veure amb nosaltres, que les seves tribulacions constitueixen un motiu tràgic tan admirable.¹ [...] Fes-me cas, estimat Cyril, la modernitat de la forma i la modernitat del tema són un error complet i absolut. Hem pres la lliurea de l'època per la túnica de les muses, i passem els dies als carrers sòrdids i als espantosos barris perifèrics de les nostres vils ciutats quan hauríem de ser al mont amb Apol·lo. Sens dubte som una espècie degradada i hem venut el dret de primogenitura per un plat de fets. [...]

¹ Referència a *Hamlet* II.ii.540: «Què és Hècuba per a ell i ell per a Hècuba, que l'hagi de plorar d'aquesta manera? »